

KUSTBON

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Ansvarig redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Tallinn. Tel. 1365.

Utkommer varannan vecka.

Utländhet:

1/1 år	Kr. 2: -	1/1 år	Kr. 3: -
1/2 "	" 1: -	1/2 "	" 1:50

Han är uppstånden, han är icke här!

(Mark. 16: 8). För „Kustbon“ av kyrkoherde B. Lund.

Orden teckna tre kvinnors upplevelse vid Jesu grav.

Den outgrundliga döden hade tillslutit ett par kära ögon. Han, som aldrig sparade sig själv, var icke mer. Sorgsna voro deras tankar och tunga deras sinnen. De togo vägen till hans grav.

De flesta av oss ha varit med om den vandringen. Det är människolivets mest sällsamma steg, och i en menning gå vi ständigt de stegen. Hur många vi ha omkring oss av kära och trogna, huru mycket vi än äga som kan göra våra dagar glada — vi ha trampat vägen ut till en grav i en oviss stund! Det är vår egen. Intet är vissare än detta! Det vore förmätet att med människoord gå in på markerna, som ligga därbortom. Men det skymtar i de anförda orden.

Kvinnorna hade hunnit fram till graven och gingo ditin. Den var tom. Det underfulla blev dem sagt: „Han är uppstånden, han är icke här!“

Det är påskens eviga budskap till allt vad människa heter. Den stackars döden tar blott min fatiga och bräckliga kropp, själv

hör jag ett annat liv och en annan Herre till. Smärtorna härnere äro blott födslovåndor för ett annat liv, som börjar, när jordelivet slutar. Det beskäres alltjämt människor att vinna den övertygelsen, att döda kära leva.

Kvinnornas upplevelse upprepar sig genom årens och släkternas rad. De leva. Härliga vetenskap! Deras gravar äro tomma! Det ger mening och ansvar åt livet. Det ger ljus över döden.

Många människotankar ha tänkts över Jesu uppståndelse. Man har försökt att stänga honom inne i hans grav. Han har förklarats död många gånger. Och ändå visar det sig ofrånkomligt att han lever. Se, hur han överlevat världens riken och väldiga! Se, hur han erövrat hjärtan och liv! Men om även ingen hade sett hans grav, skulle vi säga: Han är uppstånden!

Det är tillvarons centralaste punkt. Kristus lever! Vet du ingenting om honom här i tiden, skall du ändå möta honom i evigheten. Varde ditt liv ett vittnesbörd om, att du vet att Kristus lever! Amen.

det sanna människoidealet, är väl något, som alla borde sträva efter! Och kulturen som höjer hela mänskligheten, som gjort människan till herre över många förborgade krafter! — Vad vore vi väl, om vi t. ex. icke ägde böcker, om vi ej kände skrivkonsten — därpå kan blott ett svar givas: vi vore i mörker. Religion och kultur äro därför båda livsviktiga, detta borde alla inse, men man har ändå skapat en klyfta mellan de religiösa och de kulturella strävandena. Kyrkan har lagt grunden till folkundervisningen, men numera har den i regel dragit sig tillbaka, medan kulturen alltjämt går framåt.

Kultur människan strävar framåt, hon lever ofta blott för det yttre. Hon nedtystar sitt samvete och glömmar plikterna mot sitt inre liv. Hon strävar och stretar ständigt framåt, tills döden ändat hennes liv. Men ändå har hon gjort så mycket nyttigt för det allmänna bästa — för mänskligheten. Det kan emellertid icke frångås, att hennes verk varit ensidigt, då hon ej verkat för det kommande livet. Ofta är hon t. o. m. fientligt stämd mot religionen och försöker undergräva den. Detta är icke blott fallet med den verkligt framåtsträvande människan, utan också med den helt vanliga „dussinmänniskan“. Här i bygderna är det vanligt, att ungdomarna besöka bönemöten blott av nyfikenhet eller också för att driva gäck och sedan efteråt tala om, vem som blivit „frälst“. Men ordet kan plötsligt även gripa sådana — och de se till-

Religion och kultur.

(Brev från Rikull.)

Med anledning av en stor väckelse i Rikull, har under-tecknad kommit att tänka på dessa för mänskligheten två så viktiga strävanden, som det religiösa och det kulturella, och i vilket samband de stå till va-

randra. Ämnet blir visserligen ensidigt, emedan jag främst tänker på religion och kultur i våra ygder.

Religionen, hjärtats religion, som omdanar människans hela inre liv och för henne närmare

baka på sitt eget förfelade liv och besluta att börja ett nytt. Det lyckas några, men de flesta duka under — och varför? — Jo därför, att man enligt den gamla nedärvda fördomen anser att allt är synd, som ej tillhör religionen — rättare sagt bönemöten. En sådan väckt ungdom är en tid i tvivel. Kanske hans samvete tillåter honom något visst nöje, men han vågar ej tillåta sig några nöjen alls, ty då blir han dömd av såväl religiösa som icke religiösa. Den unga hade kanske blott åsatt ett så oskyldigt nöje som t. ex. en ringlek; nöjet hade kanske icke alls smittat honom, men då blir han strax kallad hycklare, ty han hade varit med „bespottare“. En sådan har då ej annan råd än att nedtysta sitt samvete och icke alls mera besöka bönemötena.

För en troende (enligt det gängse begreppet) är läsning av en icke religiös bok något ont och fåfångligt liksom en mängd kultursträvanden. Man går t. o. m. så långt, att man påstår, att dylikt icke behöves, ty man har ingen nytta utav det. De gamla fördomarna, att allt som ej direkt hör till religionen är absolut förkastligt, — är ett arv från mörka tider eller rättare en produkt av grov okunnighet. Det som vi emellertid behövde, vore en moraliskt högstående ungdom, som samtidigt verkade även för upplysning i bygderna; ty en sådan ungdom kommer säkert att ha framgång. — Därpå borde den troende ungdomens ledare tänka.

Vårt folk är nu en gång sådant, att det går till överdrifter på dessa båda områden. De „troende“ besöka i regel aldrig någon annan tillställning än bönemöten, om det också skulle gälla den svenska dagen eller något annat. Estlands frihetsdag högtidlighölls i Bergsby skola. Pastor Danell höll ett djup-tänkt vackert tal om „Fosterlandet och fosterlandskärleken.“ Herr A. Vesterberg höll ett historiskt föredrag om Estlandsfrihetstid för 700 år tillbaka, och Höbring sångkör sjöng fosterländska sånger. Salen var fylld till sista plats — men några „troende“ hade ej infunnit sig. Öfrivilligt frågade man sig: Äga de intet fosterland? Har ej Est-

land skänkt oss alla fria hem, kulturell självstyrelse och religionsfrihet? Vad vore vi väl nu, om vi hörde till det landet, där religionen släckes dag efter dag. — Nej alla borde ha förenat sig, då man firade fosterlandets största dag, då kunde programmet ha gjorts ännu rikare och ännu mera givande.

Man är ensidig och kortsynt på alla områden, och däri ligger just felet, att vi ej kunna hålla jämna steg med andra.

Religionen och kultursträvandena borde gå hand i hand och ömsesidigt stödja varandra men ej fjärma sig från varandra, såsom hittills, sorgligt nog, varit fallet.

C. Blee,
Höbring.

Omfattande upprorsörelse i Mandsjuriet.

Enligt ingångna kinesiska telegram skulle kinesiska frivilliga skaror förbereda ett nytt försök att återerövra Mukden från japanerna. Betydande styrkor skulle ha koncentrats utanför staden mot vilken ytterligare 100,000 frivilliga sägas vara på marsch, förstörande alla den nya Mandshjstatens emblem. Japanerna ha förklarat belägringstillstånd i Mukden och uppställt kanoner vid stadspartarna och på andra strategiska punkter.

200 kinesiska soldater nedskjutna.

Enligt uppgift från japanskt håll ha 200 soldater, som gjort uppror mot den nya regeringen och anfallit den japanska garnisonen i Ninguta, nedskjutits av japanerna. Många tjänstemän ha begärt avsked, då de icke velat tjäna den nya regeringen. Den mandshjuriska regeringen har utfärdat importförbud på spannmål, mjöl och havre.

Bondeuppror i olika delar av sovjetunionen?

I det senaste numret av Krenskijs i Paris utkommande tidskrift Dni återges en Moskva-korrespondens, vari meddelas att upprorsörelser f. n. pågå i Transkaukasus, nordliga Kaukasus, Sibirien, Turkestan, Volgaområdena och västra Ukraina. Mot de upproriska, som nästan uteslutande utgöras av bönder,

vilka äro förtvivlade över naturarekvisitionerna, har utkommen derats en hel armé. Rebellionen bekämpas med största grymhet. De upproriska, som i regel äro dåligt beväpnade, förgöras med bomber från aeroplan och gasattacker, förutom artilleri- och kulspruteld.

Sovjettidningarna äro strängt förbjudna att yppa någonting om upproren, vilkas ihärdighet och stora spridning högeligen oroar de maktägande i Kremlj.

Svultna ryska bönder söka intränga i Polen.

Vilnotidningarna berätta att dagligen utsvultna bönder försöka intränga på polskt område från Vitryssland. Flerstädes i gränstrakterna på den ryska sidan ha hungrande bönder överfallit livsmedelsnederlag för de röda truppernas räkning. I köpingen Glubtjintsy ha beväpnade bönder plundrat de kooperativa butikerna och inlåtit sig i strid med utkommenderad militär. 5 bönder och 3 kvinnor dödades.

Hbl.

Kommunisterna i Australien.

Myndigheterna lära i ett radiotelegram ha erhållit meddelande att medlemmar av en antikommunistisk organisation gjort upp en plan att bemäktiga sig den vänsterradikala premiärministern i Nya Sydwaless Lang vid invigningen av den nya bron över Sydneys hamn och kasta honom i sjön.

Nya Sydwaless generlagent i London bekräftar att han avsänt radiotelegrammet, sedan han från absolut trovärdigt håll erfarit att en sådan komplott varit å bane.

Benskröhet hos nötkreatur.

För en lönande husdjursskötsel är hälsa största huvudvillkoret hos våra husdjur. Endast friska djur kunna lämna en nöjaktig avkastning. Därför är det av stor vikt, att skydda husdjuren för inflytanden, som kunna skada djurens hälsa samt att vid utbrott av sjukdomar sörja för, att de må kunna hävas, såvitt det är möjligt. Vid sjukdomars utbrott bör först och främst en veterinär rådfrågas, och vid tillfällena, då veterinärvård inte genast kan

anhållas, anlita det sjuka djuret åt en person med kunskaper om sjukdomar och skyddsmedlen mot desamma.

En okunnig person, som i sådana fall erbjuder sina tjänster, är oftast mera till skada än till nytta, då däremot en person med någon om och ringa kännedom om bästa förfaringssättet kan vara till ovärderligt gagn, just emedan han finnes till hands, och lämplig vård sålunda utan dröjsmål kan ägnas det sjuka djuret.

Den sjukdom hos nötkreaturen som vanligast förekommer under vårvintern är benskörhet.

Benskörhet kännetecknas därrav att benstommen småningom förlorar sin hårdhet, och skelettdelarna anta en spröd beskaffenhet, vilket gör att benbrott ej sållan uppkomma. Sjukdomen uppträder vanligast hos våra nötkreatur, isynnerhet mjölkande kor. Orsaken till denna åkomma är svältfodring, dålig skötsel, samt använd-

ning av större mängder starrhö eller gräs från kalkfattiga och vattensjuka ängs- och myrmarker.

Ett tecken på sjukdomens antågande är, när djuren slicka på allehanda föremål, tugga trä och stenar, gnaga på väggar, foderlusten avtar och djuren förtära med förkärlek förorenad ströhalm, men försmå varje annat, även det bästa fodret. Djuren ligga gärna, ha svårt att resa sig, och gå endast med svårighet; man hör vid deras rörelse ett knäppande ljud från ledgångarna.

Största rollen vid sjukdomens behandling spelar utfodringen, vilken bör bestå av mineral- och äggviterika foderämnen, såsom säd, klöverhö och gott hårdvallshö. Som magmedel kan givas karlsbadarsalt (karlsbadisool) 1—2 matskedar 2 gånger dagligen. I svårare fall givnes samtidigt fösforsyrad kalk 2—3 matskedar 2 gånger dagligen. Synnerligen god och hastig verkan lär ock uppnås

genom kloralkalium, (till $\frac{1}{2}$ liter vatten sättes 50 gr. kloralkalium och gives i mängder som 1—2 matskedar i dricksvattnet 2 gånger dagligen). Äro djuren i hög rad angripna och har benbrott av lemmarnas eller äckelnetets ben ägt rum, bör ett sådant djur ofördröjligen nedslaktas.

Genom att torrlägga och till föra ängs- och betesmarkerna kalk och fosforsyrehaltiga gödselmedel, fås ett mineralrikare foder och kan sjukdomen på så sätt förebyggas.

Kontrollassistent.

Ryckliga meddelanden.

Långfredagen: Högmässa med nattvardsgång kl. 11 f. m. Nattvardsgång på tyska kl. 1 e. m. Kyrkokören medverkar. Påskdagen. Högmässa kl. 11 f. m.

Kyrkokören medverkar. Annandag Påsk. Högmässa kl. 11 f. m.

Ur naturens stora bok

Blodet.

Blodet är inte blott näring för vår organism. Sin högröda färg bär det ej för intet. Inte blott människans utan vår individuella egenart ned all sin mystik på gott och ont ligger dold i detta livets röda vin.

På vilka vägar söker då den vetgiriga människan komma det sällsamma blodets gåtor på spårren? Man betjänar sig av mikroskopet, och vad hon lärt av denna vetenskap, som vi kalla kemi. Sticka vi oss således med en nål i fingerspetsen och lägga en droppe av det fram-sipprande blodet under mikroskopets lins, möter oss en sällsam syn. Vi se otaliga små kroppar simma i en gulgrå vätska. Blodvätskan är sålunda ej röd i sig själv. Sin färg får den av miljoner simmande röda blodceller, och det röda förtager ej de vita blodkropparna — vandrarcellerna — eller de ytterst små blodkornen vårt undrande öga upptäcker. De förstnämnda fånga emellertid lejonparten av vårt intresse, emedan de äro så talrika. Etthundra-femtio stycken av dessa röda blodkroppar, lagda bredvid varandra, nå i längd blott en millimeter. En miljon av dem kun-

na gott rymmas i ett sandkorn, och i en liter människoblod finnes ej mindre än 22—25 miljarder röda blodkroppar. Det är så stort tal, att om man tänkte sig att en sådan blodkropp varje sekund skulle droppa från människan, skulle hon under de snart 2000 år, som gått sedan Kristi födelse, förlorat blott en tredjededel av sitt blod och ej alls märka blodförlusten.

Vilken uppgift ha då dessa små blodkroppar? I skapelsen har det meningslösa ingen plats. De röda blodkropparna förmedla den viktiga process vi kalla andningen. Vi andas ju med tillhjälp av lungorna. Här mötas luften och blodet i lungkanalernas ytterst fina förgreningar och luften avlämnar en av sina viktigaste beståndsdelar, syret, som är en gas. Syret bindes vid järnet, som finnes i blodet. Metallerna i fintfördelat tillstånd äga alla förmåga att vid sig binda gaser liksom en magnet drar nålen till sig. I ett hölje av syre följa sålunda blodkropparna med strömmen ut i kroppen, där de avge syre, som i förening med kolet alstrar värme. Slutprodukten, kolsyran, föres av blodkropparna tillbaka till lungorna och övergår i den luft vi utandas.

Även i spiseln förenar sig vedens kol med luftens syre, varvid värme utvecklas. Skillnaden ligger blott däri, att i vår kropp detta sker utan låga. Då människan befinner sig inomhus och i syrefattig luft eller förtär en föda, som är fattig på järn, minskas antalet röda blodceller och förbränningen blir bristfällig — hon fryser lätt. Läkarna tala då om anemi eller blodbrist, en mycket vanlig åkomma.

Då människan om kvällen efter avslutat arbete känner sig trött, ha i kroppens vävnader hopats halvtförbrända ämnen, främst mjölksyra. Denna mjölksyra är den just som framkallar känslan av trötthet. När människan lägger sig till vila och sedan vaknar morgonkry, har under natten trötthetsgiften, mjölksyran, brunnit ner och sköljts bort. Men vaknar hon trött och duven, har hon antingen saknat tillräckligt syre, som endast det öppna fönstret ger, eller lider hon av blodbrist. Så enkelt är det.

Men vinet i blodet, det egenartade och hemlighetsfulla i det, är bundet vid hämoglobinet, som riktar vår uppmärksamhet och synfältet åt ett annat håll. Härom må emellertid redogörelsen anstå till en annan gång.

E—d.

EVANGELISKA FOSTERLANDSSTIFTELSENS**BOKFÖRLAG**

Stockholm 3. Tel. Norr 327 65 (växel) BOK- och PAPPERSHANDEL

Biblar — Psalmböcker —
Religiös litteratur

Väl sorterad

Överum

är namnet, som garanterar verklig
kvalitet å plogar och plogdelar.

Tillbringa Eder semester i Dalarne och Värmland,

vilka båda landskap i fråga om storslagen natur och in-
tressanta platser räknas bland Sveriges främsta.
Bekvämmaste förbindelser med Bergslagsbanan.

Reserverad annonsplats

Året Runt bra mat på
Systembolagets Restaurang

LAXEN, HALMSTAD

CARL FREDRIKS BIERSTUGA

Hantverkargatan 17.

NORRKÖPING

REKOMMENDERAS

Giv barnen SVEA

CHOKOLAD och CACAO

Närande. Välsmakande.

A.-B. Svea Choklad-Norrköping

A.-B. Lidköpings Vikingsågar
LIDKÖPING

VIRING

Representant för Estland

Johan Grönsjö. Vana Viru 9. Reval.

Aktiebolaget

Nya Spis- & Knäckebrödsfabriken
OSKARSHAMN Välkända brödsorter rekomen-
deras. Köp det! Ät det

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermelin
Ekorre, Hare och Kanin upp
köpas till allra högsta pris,
Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsak-
ligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes
mot porto.

OUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

„Besök Borås“

EGONLINEN uppehåller regelbunden trafik
Göteborg med alla mellanliggande svenska
hamnar till KARLSKRONA—DÄNZIG—LIBAU
—RIGA—REVAL—HÄLSINGFORS.

Finbrukens Brevpapper
utan jämförelse bäst och billigast
Klippan Lessebo Grycksbo

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkros-
sar, Vägbyggnadsmaskiner, Betong-
blandare, Torvmaskiner, Bränslekros-
sar för Torv, Koks och Kol, Pulverise-
ringsmaskiner, Vindsiktat, Transportap-
parater, Lastningsellevatorer, Rullager,
Rallvagnshjul, Kokillgods, rekommende-
ras.

AKTIEBOLAGET

ÅBJÖRN ANDERSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

Reserverad annonsplats

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,

Norrköping. Tel. 1249.

Utför kemiska analyser och provtagningar.
neh.: Civiling. John Wanselin. stadskemist.

Restaurant Runan

Sundsvalls popu-
läreste restaurant

HEMTREVVLIG FESTVÄNING

Förträfflig mat. Billigaste priser

Hemmets Journal

innehåller

veckans

bästa

läsning

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR
Järnvägsrestauranten

VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parksvering. God plats för bilar.

TVÅ Kvalitetsmärken

Gammal

Norrlands Akvavit

och

Renat Bordsbrännvin

46%

Begär alltid dessa
brännvinsorter på
restauranter och sy-
stembolag

Före och efter resan

Frukost — Lunch — Middag — Supé i
Centralstationens Matsal.

Populär terrasservering för förfrisk-
ningar i stora vänthallen.

Under resan

Table d'hôte och à la carte i restau-
rantvagnarna och å ångtärjorna.

— Erkänt gott kök. — Låga priser.

Turisttrafikförbundets Restaurant A.-B.

LUDWIG WIGART & Co. A./B.

ENGROSLAGER AV

Sybehör, Ylle-, Tricot- & Korta varor.

Svenska Bomullsflaggor

Hängmattor av Bomullstyg

Gefle Manufaktur Aktiebolag

Strömsbro.

Telefoner: Gävle 88, 2288 och 1689.

Byggnadfirman ANDERS DIÖS

Tunagatan 4, Upsala

Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;

Byggnadspl. Paleontologiska Inst. 3894; Bostadsf.

Väderkvarnen 1899.

SVEABLÄNDNING

Rostkaffet i blågula påsarna

tillfredställer alla i parti från

ENGWALL HELMBERG A.-B., GÄVLE

„Besök Karlstad“

RESTAURANT DAMBERG

Matsalen i tr. Stockholm rekommenderas

Beställningar av bord N. 129 11. N. 62 85.

BIERSTUGAN I

Spångabräcken, Norrköping.

Rekommenderar sina väl tempererade malt-
drycker.

Aktiebolaget J. E. Arndt

Hudiskvall Ångbåts Expedition, Befraktnings-
Skeppsmäkleri och Speditionsaffär. Lager av
kol och Byggnadsmaterialer. Rikstelef.: 245, 287
325. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

Betald annonsplats